

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 565/2024-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Združenie domových samospráv, o. z.**, Rovniankova 14, Bratislava, zastúpeného Tkáč & Partners, s.r.o., Hrnčiarska 29, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 7Svk/21/2022 z 30. mája 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na ochranu pred diskrimináciou podľa čl. 12 ods. 2 ústavy, ochranu práv na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ústavy, včasné a úplné informácie o stave životného prostredia podľa čl. 45 ústavy a súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Tiež namieta porušenie práv na priaznivé životné prostredie podľa čl. 37 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), dobrú správu vecí verejných podľa čl. 41 charty a účinný prostriedok nápravy a spravodlivý proces podľa čl. 47 charty. Napokon namieta porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a zákaz diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NSS“).

II.

2. Mesto ako stavebný úrad rozhodnutím z marca 2020 povolilo užívanie stavby. Proti tomu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré bolo zamietnuté rozhodnutím okresného úradu z júna 2020. Sťažovateľ proti tomu podal správnu žalobu, ktorú krajský súd ako nedôvodnú zamietol. Bol toho názoru, že správna žaloba obsahuje všeobecné námietky bez argumentácie vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu, keď zmätočne a nekonkrétne poukazuje na územné rozhodnutie a stavebné povolenie, hoci predmetom konania bolo kolaudačné rozhodnutie.

3. Krajský súd za mylný označil poukaz sťažovateľa na § 16a zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) platného v čase vydania rozhodnutia (ďalej len „vodný zákon“), z ktorého vyplýva potreba osobitného rozhodnutia nie však v konaní o povolení užívania stavby, ale v konaní, ktoré predchádza územnému rozhodnutiu. Podľa krajského súdu sťažovateľ nekonkretizoval právny predpis, z ktorého by pre stavebný úrad vyplývala povinnosť zabezpečiť pred vydaním rozhodnutia o povolení užívania stavby rozhodnutie podľa § 16a vodného zákona. Poukázal na § 81 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“), podľa ktorého stavebný úrad skúma, či sa stavba uskutočnila podľa dokumentácie overenej v stavebnom konaní a či sa dodržali podmienky územného plánu zóny, územného rozhodnutia a stavebného povolenia.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť. Ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom NSS kasačnú sťažnosť zamietol. K námietke nesprávnej aplikácie § 16a vodného zákona uviedol, že tento sa vzťahuje len na navrhované činnosti, a nie na konanie o povolení stavby. Zopakoval svoju argumentáciu zo skorších rozhodnutí (4Svk/2/2023, 6Svk/6/2022). Ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku sťažovateľa, ktorá sa týkala jeho žiadosti o oboznámenie sa s podkladmi rozhodnutia. K tomu uviedol, že krajský súd správne uviedol, že orgán verejnej správy nemá povinnosť na žiadosť účastníka doručiť mu elektronickú kópiu administratívneho spisu. Zdôraznil, že stavebný úrad v oznámení o začatí kolaudačného konania riadne oznámil účastníkom konania, že sú zhromaždené podklady pre vydanie rozhodnutia, a označil dôkazy a listiny, ktorých predloženie uložil účastníkovi konania na ústne pojednávanie, pričom o termíne konania bol sťažovateľ oboznámený a bolo mu umožnené do pokladov nahliadnuť a podať námietky. Preto nemožno dospieť k záveru o porušení práv sťažovateľa. K námietke sťažovateľa, že krajský súd sa jeho vecou zaoberal povrchno, uviedol, že rozhodnutie je nepreskúmateľné, ak v ňom chýba vysvetlenie dôvodov rozhodnutia súdu. Tak tomu v prípade rozhodnutia krajského súdu nie je, keďže krajský súd reagoval na podstatné námietky sťažovateľa.

III.

5. Sťažovateľ namieta, že bol diskriminovaný, keďže o jeho žalobe správne súdy konali ako žalobe právnickej osoby, a nie ako o žalobe zainteresovanej verejnosti, a preto nesprávne skúmali porušenie jeho subjektívnych práv, a nie práv zainteresovanej verejnosti. Podľa sťažovateľa správne súdy označovali jeho žalobu a kasačnú sťažnosť za nekonkrétne a nezrozumiteľnú, čím mu odopreli prístup k spravodlivosti, keď rozhodovali o otázkach, ktoré nenamietal, a nezaoberali sa tým, čo namietol. Zastáva názor, že ak jeho podania boli nezrozumiteľné, súdy mali odstrániť ich nedostatky. V tejto súvislosti zvyrazňuje, že k jeho diskriminácii prispela i nedôvodná kritika správnych súdov o jeho odbornosti a politický naratív o ekologických združeniach, ktoré zneužívajú právo.

IV.

6. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

7. Ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

8. Úlohou správneho súdnictva nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali rozhodné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (IV. ÚS 127/2012). Rozsudok NSS, ktorý konal a rozhodoval ako súd kasačný, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom krajského súdu a rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali.

9. Nedôvodná je námietka sťažovateľa o jeho diskriminácii z dôvodu, že správne súdy o jeho žalobe konali ako žalobe právnickej osoby, a nie ako o žalobe zainteresovanej verejnosti, a preto nesprávne skúmali porušenie jeho subjektívnych práv, no nie práv zainteresovanej verejnosti. Tak tomu nie je. Krajský súd a následne NSS sa zaoberali správnu žalobou sťažovateľa v rozsahu, v ktorom bolo možné identifikovať námietky sťažovateľa. Aj správna žaloba zainteresovanej verejnosti je správou žalobou, a nie je dôvod k nej pristupovať inak ako k akejkoľvek inej správnej žalobe. Podľa § 178 ods. 3 Správneho súdneho poriadku zainteresovaná verejnosť je oprávnená podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy, ak tvrdí, že tým bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. Z podaní sťažovateľa krajský súd a následne NSS vyvodili konkrétne námietky, ktoré podľa sťažovateľa mali viesť k nezákonnosti rozhodnutia okresného úradu. S týmito námietkami sa vysporiadali konkrétnymi odpoveďami, ktorých správnosť sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nenamietal. Predovšetkým však z ústavnej sťažnosti nemožno identifikovať, v čom mal byť či už rozhodnutím správnych orgánov, alebo správnych súdov porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia.

10. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je nekoncentrovaným uplatňovaním neadresných námietok vo vzťahu k rozhodnutiam orgánov verejnej správy a správnych súdov. Sťažovateľ zdôrazňuje, že správne súdy označovali jeho podania za nekonkrétne a nezrozumiteľné, čím mu odopreli prístup k spravodlivosti, keď rozhodovali o otázkach, ktoré nenamietal, a nezaoberali sa tým, čo namietol. K tomu však treba uviesť, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuvádza tie otázky, ktoré podľa neho zostali správnymi súdmi opomenuté a na ktoré od správnych súdov nedostal odpovede tak, aby to viedlo či už k porušeniu verejného záujmu na ochrane životného prostredia, alebo jeho ústavných práv.

11. Čo sa týka námietky sťažovateľa o tom, že nesprávny bol záver správnych súdov o nezrozumiteľnosti jeho podaní a o tom, že v takomto prípade mali správne súdy odstrániť ich nedostatky, treba uviesť, že táto argumentácia súdov smerovala k tomu, aby boli identifikované tie námietky sťažovateľa, ktoré boli zrozumiteľné a ktorých podstatou bol nesúhlas či už s postupom,

alebo s právnym posúdením orgánov verejnej správy. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rozsah reakcie súdu na konkrétne námietky účastníka konania je, čo sa týka šírky odôvodnenia, vždy spätý s otázkou hľadania miery. Spravidla postačuje, ak sú vysporiadané aspoň základné námietky, prípadne možno akceptovať aj odpovede implicitné (uznesenia Ústavného súdu Českej republiky II. ÚS 2774/09, II. ÚS 609/10). Prihliadnuc na prirodzenú racionalitu postupu súdov, ako aj správnych orgánov pri tvorbe rozhodnutí, je takýto postup vhodný najmä u veľmi obsiahlych podaní, čo je aj prípad sťažovateľa. NSS poskytol sťažovateľovi jasné, zrozumiteľné a výstižné odôvodnenie, pričom reflektuje na ťažiskové skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o jeho kasačnej sťažnosti. Rozsah odôvodnenia rozhodnutí krajského súdu a NSS preto nijako nevybočil z mantinelov práva na spravodlivý proces. V prípade sťažovateľa teda nemožno považovať závery rozsudku za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

12. Námietky týkajúce sa porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty sú zjavne neopodstatnené. Namietané porušenie hmotných práv sťažovateľa (čl. 44 a čl. 45 ústavy, čl. 37 a čl. 41 charty a čl. 13 a 14 dohovoru) je založené výlučne na porušení ústavných práv sťažovateľa procesnej povahy. Zjavná neopodstatnenosť porušenia procesných ústavných práv sťažovateľa preto vedie k záveru o zjavnej neopodstatnenosti aj týchto hmotných ústavných práv. Namietané ustanovenia čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 2 ústavy obsahujú ústavný princíp deklaratívneho charakteru, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy a sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou. Ak neboli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, nie je dôvod vysloviť ani porušenie týchto ustanovení ústavy (IV. ÚS 119/07).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2024

Robert Šorl
predseda senátu